

Una renovació necessària

FRANCESC MONTERO

Nedar a contracorrent i intentar trencar amb els tòpics instaurats sobre un determinat tema o concepte sempre és complicat. Si aquests clixés tenen com a objecte el tradicionalment mal anomenat període de la literatura catalana de la Decadència, la missió reparadora es converteix en quasi impossible. Lluitar per aconseguir la desaparició d'aquesta etiqueta despectiva, que encara avui pesa en la tradició de la història de la literatura catalana i amb la qual els llibres de text de secundària s'han referit durant molts anys a l'època del Barroc, i fixar un enfocament rigorós i crític per a l'anàlisi de la producció d'aquests anys, és l'objectiu del volum *Del Cinccents al Setcents. Tres-cents anys de literatura catalana*, publicat per Edicions Vitel·la a cura d'Eulàlia Miralles.

Aquest és un volum col·lectiu, que aplega per primera vegada diversos estudis d'experts en la matèria –la major

part ja publicats i actualitzats per a l'ocasió, a més d'algun d'inèdit–, i que presenta nombrosos arguments fonamentats per foragitar d'una vegada per totes de la historiografia catalana el concepte de Decadència. I és que l'èxit a l'hora de combatre els tòpics inexactes i els reduccionismes tradicionals només es pot aconseguir a la llum de dades i fets concrets. És ben cert que les èpoques medieval i romàntica –anterior i posterior, respectivament, al període comentat– van ésser brillants per a la literatura catalana, així com també que del segle XVI al XVIII la literatura espanyola va viure la seva màxima esplendor; no obstant això, la vitalitat de la literatura en català en aquest mateix període és incontestable. La ingent tasca d'exhumació d'exemples que ho corroboren, recollits en els textos d'Eulàlia Miralles, Gabriel Sansano, Montserrat Bonaventura, Mireia Campabadal, Pep Valsalobre, Modest Prats i, sobretot, Albert Rossich, així ho palesa. El conjunt presenta el ric paisatge literari de l'època, diversificat en tots els gèneres i amb autors notables tant en teatre, com en prosa, com en poesia: és el cas, per exemple, de Francesc Fontanella, l'obra del qual no té res a envejar a la d'altres autors europeus del moment. Així mateix, un altre dels aspectes interessants, explicat amb claredat per Rossich en el seu article panoràmic introductor i a la literatura de l'època, consisteix a posar de relleu l'existència d'un plurilingüisme literari del tot normalitzat en aquella època, que de cap manera implicava, com s'havia dit habitualment, una consideració d'inferioritat o menysteniment de la pròpia llengua per part dels escriptors catalans.

Atès el caràcter especialitzat del volum –aspecte que l'allunya del gran públic i, en conseqüència, exigeix un cert esforç per part del lector–, s'agraeix la presentació d'Eulàlia Miralles, que dona unitat al recull i en defineix amb

EULÀLIA MIRALLES (cur.)

Del Cinccents al Setcents. Tres-cents anys de literatura catalana

Edicions Vitel·la, col·lecció Filològica, sèrie Estudis. Bellcaire d'Empordà, 2010. 574 pàgines.

DAMIÀ BARDERA

Fauna animal

El Cep i la Nansa Edicions
Barcelona, 2011.
156 pàgines.

Seixanta contes breus escrits amb el referent d'un imaginari comú que és el món rural, atàvic i semisalvatge, on els protagonistes són les relacions de les persones amb les bèsties, unes relacions cruels, grotesques o violentes que basteixen uns contes intensos i irreverents.

claredat el seu triple objectiu: d'una banda, «acostar al lector a un període encara mal conegut de la nostra història literària»; de l'altra, «constatar la vitalitat de la literatura en llengua catalana al llarg de tres segles de la nostra història cultural», i, finalment, al nostre entendre, com a aspiració més encertada i renovadora, posar de manifest la profunda revisió de la crítica recent a l'hora de valorar aquest període. Aquesta és una tasca per a la qual els autors dels textos, molts d'ells vinculats a la Universitat de Girona, han treballat durant anys amb rigor i perseverança. El volum, finalment, els dona la raó.